

РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА КОСОВО И МЕТОХИЈА УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ - ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ПРИШТИНА - КОСОВСКА МИТРОВИЦА			
ПРИМИЉНО		20 26 . ГОДИНЕ	
БРОЈ	ПРИЛОГ	ВРЕДНОСТ	
08/5	66	1	1

ИЗВЕШТАЈ МЕНТОРА О ЗАВРШНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
1. Име, име једног родитеља, презиме Тамара (Бојан) Микић
2. Датум рођења, општина, Република: 27.08.2000. године, Крушевац, Република Србија
3. Година уписа на мастер академске студије права 2024/2025 школска година
II НАСЛОВ МАСТЕР РАДА „МЕЂУНАРОДНА ТРГОВИНА И ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ“
III ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА Мастер рад под насловом „Међународна трговина и економски развој“ чини 66 страна компјутерски обрађеног текста. Рад је писан ћириличним писмом, Times New Roman, величине слова 12, проред 1,5. Структуру рада чини увод, као и пет повезаних целина, закључак и попис коришћене литературе и других извора. Саставни део рада је Изјава о ауторству којом аутор потврђује личну одговорност за садржај рада. У уводном делу рада изложен је предмет истраживања, структура рада, значај и циљ рада, као и опште и посебне хипотезе. Предмет истраживања мастер рада јесте међународна трговина, њене основне карактеристике и значај за економски развој земаља, приступ новим тржиштима, стварању радних места и потенцијала за смањење сиромаштва. Поред наведеног указано је на улогу транспарентног и адекватно регулисаног трговинског система као предуслова за економски раст, али и значај националних политика које обезбеђују да користи од трговине буду равномерно распоређене и да се ублаже могући негативни ефекти на одређене групе. Међународна трговина може повећати конкурентност, омогућити размену технологија и утицати на унапређење животног стандарда када се њеним токовима правилно управља. Предмет анализе у оквиру првог дела рада који је насловљен – „ОСНОВНЕ ТЕОРИЈСКЕ ПОСТАВКЕ МЕЂУНАРОДНЕ ТРГОВИНЕ“, јесте дефинисање појма и значаја међународне трговине, основних економских концепата, модела и теорија трговине, њених главних актера. Други део рада – „ПОЛИТИКЕ И МЕХАНИЗМИ У МЕЂУНАРОДНОЈ ТРГОВИНИ“ посвећен је либерализацији трговине и њеним последицама, протекционизму и трговинским баријерама, међународним споразумима и организацијама. У оквиру трећег дела рада – „УТИЦАЈ МЕЂУНАРОДНЕ ТРГОВИНЕ НА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ“ указано је на механизам утицаја међународне трговине на БДП и економски раст земаља, могућностима које пружа за стварање радних места и побољшање животног стандарда, и утицају трговине на смањење сиромаштва. Предмет анализе четвртог дела рада јесте „ИНДУСТРИЈАЛИЗАЦИЈА, ИЗВОЗ, УВОЗ И ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА ТРГОВИНЕ“. Значај примене технологија, иновација и пренос знања кроз међународну трговину, утицај дигитализације и трговине путем дигиталних платформи и мобилних апликација, као и стимулисање извоза као модела економског развоја су пресудни у условима савременог живота и рада како на домаћем, тако и у међународном

окружењу.

Тема петог дела рада односи се на „СТРУКТУРНЕ И ДРУШТВЕНЕ АСПЕКТЕ ТРГОВИНЕ“. У оквиру овог дела дате су препоруке за одрживи развој и ефикасно управљање трговином, утицај међународне трговине на конкурентност и привредне секторе, као и на социјалне и економске ефекте на домаће становништво. Такође је указано на изазове у спољнотрговинској политици, колебања девизног курса и глобалну нестабилност, потребу прилагођавања домаћих произвођача глобалним тржишним захтевима, препорукама за одрживи развој и ефикасно управљање трговином.

У оквиру закључка резимирани су резултати до којих се у истраживању дошло и указано на значај међународне трговине као основног покретача економског развоја савремених држава, поред капиталних токова, индустријализације, производње, развоја људског капитала и едукације, технолошког напретка и инфраструктуре. Међународна трговина омогућава ефикаснију расподелу ресурса, приступ новим тржиштима и увоз капитала, технологије и сировина. Савремени модели глобалних ланаца вредности показују да специјализација и интеграција у међународну трговину омогућавају земљама да постану конкурентније и да максимализују своје економске користи, без обзира на величину или развојни статус земље. Истраживања показују да је способност земаља да се прилагоде променама у глобалној трговини и да извозе технолошки и организационо сложене производе од пресудног значаја за дугорочни раст и смањење економских разлика међу земљама. Историјски посматрано, међународна трговина је током векова постепено стицала економски, политички и друштвени значај. Индустријализација је побољшала транспортне и логистичке капацитете, глобализација је омогућила ширење мултинационалних корпорација и аутсорсинг, а све то је допринело бржем ширењу технологије, знања и инвестиција.

IV ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДНИХ ДЕЛОВА РАДА

Трговина није само економска активност, већ и сложен друштвени и политички процес који обликује развој земаља. Међународна трговина представља важну компоненту ширих међународних економских односа, која обухвата и финансијске аспекте као што су платежни токови, ризици, финансирање и размена информација. У циљу адекватног коришћења могућности које трговина, односно спољна трговина пружају, препоручују се мере попут развоја индустријске инфраструктуре, подстицања иновација, унапређења квалификација радне снаге и креирања стабилне трговинске и спољноекономске политике. Истраживање потврђује да међународна трговина има позитиван утицај на економски раст земаља, што се манифестује кроз раст бруто домаћег производа, повећање запослености и унапређење животног стандарда. Отварање према међународним тржиштима доприноси ефикаснијој алокацији ресурса, технолошком напретку и ширењу производних капацитета, што дугорочно јача економску основу држава.

У деловима рада који су неведени у претходном одељку јасно је указано на важна питања везана за међународну трговину, значају и утицају који има на положај и развој земаља, као и на неопходност адекватног регулисања ове области.

V ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ РАДА И ИСТРАЖИВАЊА

Обрађена тема у оквиру мастер рада актуелна је због чињенице да се након процеса глобализације повезивање земаља у оквиру међународних односа и трговине интензивира, постаје неопходно и утиче на ниво и степен развоја привреде. Земље које своју спољнотрговинску стратегију заснивају на апсолутним и компаративним предностима постижу виши ниво конкурентности и стабилније позиције у глобалној економији. У том смислу, препоручује се да државе спроводе умерену и институционално уређену либерализацију трговине, подрже извозно оријентисане секторе са већом додатом вредношћу, улажу у образовање и иновације, као и да развијају социјалне и регулаторне механизме који ублажавају негативне ефекте прилагођавања.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Мастер рад под насловом „Међународна трговина и економски развој“ представља самосталан и оригиналан рад у смислу члана 24. Правилника о мастер студијама Правног факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Анализом у раду указано је на актуелност теме и значај међународне трговине кроз историју, а посебно у условима савременог живота и рада. Глобализација и отвореност светске привреде подразумевају укључивање свих земаља у међународне токове. Колико и на који начин то учешће може да се реализује зависи од бројних фактора који су одређени природним богатством, положајем земље, степеном друштвеног развоја и сл. Јасним стилем и широким обухватом проблема кандидаткиња указује на значај међународне трговине и њеног утицаја на економски раст и развој земаља, конкурентност привредних субјеката, адекватне алокације ресурса и неопходности повезивања између земаља. Коришћењем релевантне литературе, систематичним излагањем указано је на правни и економски аспект и значај обрађене теме. Коришћени извори адекватно су навођени у фуснотама и литератури.

VII ПРЕДЛОГ

На основу изложеног, ментор предлаже да се мастер рад под насловом „Међународна трговина и економски развој“ прихвати и кандидату одобри одбрана истог.

МЕНТОР
Д. Петровић
Проф. др Данијела Петровић

